

Børn i krig

Vi flygtede fra sted til sted for at komme væk fra soldaterne. Nu er der fred, og så længe jeg kan få lov til at gå i skole, er jeg glad.

Red Barnet
Save the Children Denmark

Leder

Det er fordi, det sker i Afrika. Så kynisk var svaret, da jeg år tilbage spurgte en klog mand, hvordan det kan foregå i det 21. århundrede. At tusindvis af børn - drenge og piger - bliver kidnappet til et liv som soldater og sexslaver. Uden at vi, omverdenen, reagerer. Får det stoppet.

Jeg mener - kunne man forestille sig, at noget tilsvarende ville ske i Europa? 20.000 danske, italienske og hollandske børn bortført til et liv i krig? Kunne man forestille sig en sådan forbrydelse? År efter år efter år.

Nej. Og gudskelov for det. Men forbrydelsen sker desværre i Afrika i det nordlige Uganda. Og forbrydelsen har stået på i mere end 20 år.

De bortførte børn er nogle af de 300.000 børn, som man i dag anslår lever som soldater i de voksnes krige. Og de er nogle af de 50 millioner børn i verden, der ikke kommer i skole på grund af de voksnes krige.

Red Barnet giver tidligere børnesoldater psykologisk hjælp og støtte til at komme videre i deres liv. Og Red Barnet alliancen – Save the Children giver uddannelse til millioner af børn, der ikke kommer i skole på grund af krige.

Få mere viden om børnenes liv i dette blad – og om Red Barnets kamp for børnenes rettigheder.

Uanset om børn er født i Europa, Afrika eller Asien har de samme rettigheder.

Alle børn har ret til beskyttelse. Alle børn har ret til at gå i skole.

Mimi Jakobsen
Generalsekretær Red Barnet

Læs:

- 3 Hvis jeg bliver læge, kan jeg hjælpe mit land
- 5 Skolen til kamp mod fattigdom
- 6-7 Tvunget til at sove i grøft
- 8 Børns stemmer
- 9 Fakta om børn i krig
- 10-11 Vi vil gå i skole NU
- 12-13 Piger i krig
- 14-15 Min landsby får en skole
- 16-17 Krig: Forbudt for børn
- 18 Hvor længe skal det blive ved?

Hvis jeg bliver læge, kan jeg hjælpe mit land

40 års borgerkrig har ødelagt Angola. Der er mangel på alt. Skoler, lærere, bøger, blyanter og papir. Næsten halvdelen af børnene går stadig ikke i skole. Og dem der gør, må arbejde hårdt for at blive der.

Tekst: Camilla Sieljaks/Red Barnet
Foto: Louise Dyring Nielsen/Red Barnet

Den store balje er fyldt helt op med mange liter vand. Alligevel balancerer Selistina ubesværet med baljen på hovedet fra brønden tilbage til hytten. Hun skal klare dagens første gøremål, inden skolen begynder. Der skal laves morgenmad, vaskes op og vaskes gulv. Klokkeren er kun lidt over seks om morgenen, og der er allerede larm og stor aktivitet i og omkring hjemmet – en hytte med tre små rum, som Selistina deler med sin mor, tre ældre søstre og deres tilsammen ti børn.

Der er ikke rindende vand, ingen elektricitet og ingen overflødige ting i hjemmet. På de rå vægge hænger kun de redskaber, familien bruger i marken. Her er ingen tøjbunker, for familien ejer stort set ikke andet tøj end det, de har på.

På flugt

Selistina Manuel er 14 år og bor i Kitoque, en landsby med lidt over 900 indbyggere i den fattige provins Uíge i det nordlige Angola. På trods af sin alder går Selistina kun i 4.

klasse. Ikke fordi hun ikke er dygtig. Tværtimod. Hun er en af klassens mest kvikke. Hun går i 4. klasse, fordi hun i flere år måtte gemme sig i bushen på evig flugt fra de kæmpende soldater i den 40 år lange borgerkrig, der også kostede hendes far livet.

– Vores hus blev ødelagt. Vi havde intet tøj, ingen penge og ingen skoler. Det var meget hårdt, og jeg havde det rigtigt skidt. Vi flyttede fra sted til sted for at komme væk fra soldaterne. Hver gang vi hørte, at de var på vej, blev jeg utrolig

Børn i krig

Red Barnet, Rosenørns Allé 12, 1634 København V
Redaktion: Vibeke Vinther (ansv.), Louise Dyring Nielsen, Mette Hilden, Birgitte Kabel og Camilla Sieljaks
Design og grafisk produktion: Westring + Welling A/S
Tryk: Handy-Print A/S
1. udgave: 1. oplag er trykt i 1500 eksemplarer
Børn i krig er støttet af Danida, 2006
Forsidefoto: Louise Dyring Nielsen/Red Barnet
ISBN 87 – 85014 27 - 3

bange for, at de skulle fange mig. Der var piger, der blev voldtaget og bortført af soldaterne, og drenge, der blev tvunget til at blive soldater, fortæller Selistina, mens hun slår blikket ned og flytter lidt uroligt rundt på sine slidte plastiktøfler.

Skolen er min fremtid

19 elever sidder i tre lige rækker ved hver sin pult, der alle er mindst 50 år gamle. De har alle hvide kitler på - skoleuniformen i Angola, der er et levn fra dengang, portugiserne herskede i landet. Ingen af eleverne har blyanter eller kladdehæfter på

bordet, ingen skoletasker flyder i midtergangen. Hver elev ejer kun en blyant og et kladdehæfte – og det må derfor kun bruges til matematik og portugisisk. For at spare må alt andet læres udenad.

– Hvad hedder Angolas længste flod? Selistina rejser sig fra bænken og besvarer lærerens spørgsmål - korrekt som altid. Det er sjældent, Selistina ikke kan sine ting. Hun elsker at lave lektier og har det med egne ord bedst, når hun er i skole.

– At studere er det vigtigste i hele mit liv. Jeg vil ikke, som min mor, slide og slæbe i marken og kun

tjene meget lidt. Jeg vil være læge, så jeg kan hjælpe en hel masse mennesker og min familie, siger Selistina.

14 timers arbejde

Sveden løber ned af Selistinas kinder. Med den store morter, er hun ved at støde maniok – den mest almindelige grøntsag i Angola - til mel. Det er hårdt fysisk arbejde. Bagefter skal hun hente vand, vaske op og vaske gulv. Selistina får fri fra skole klokken seks om aftenen, og hun skal skynde sig at blive færdig inden solen går ned, så hun kan nå at lave lektier.

Når Selistina går i seng klokken otte, har hun været i fuld gang med hus- og skolearbejde hele dagen. Men Selistina klager ikke.

– Så længe jeg kan få lov til at gå i skole, er jeg glad. Og så bliver jeg nødt til at arbejde. Men en dag, når jeg tjener penge, vil jeg købe en maskine til min familie, der kan støde maniok for dem, siger Selistina drømmende.

– et hold om formiddagen, et hold om eftermiddagen. Red Barnet har arbejdet i Angola siden 1993. Angola indgår som et af landene i Red Barnet alliancen – Save the Childrens store kampagne, der over de kommende fem år vil give uddannelse til otte millioner børn i verden. Se mere side 5.

Både lærere og skoleinspektøren i Kitoque har modtaget pædagogisk træning af Red Barnets partnere i Angola. Mange af lærerne har kun otte års skolegang, hvilket er mere end normen i Angola. Der går 144 elever på Selistinas skole, de må deles om to klasseværelser. Eleverne går i skole på skift

Skolen til kamp mod fattigdom

Krige og fattigdom forhindrer over 100 millioner børn i at komme i skole. Red Barnet vil give skolegang til millioner af børn inden år 2010.

Tekst: Camilla Sieljaks/Red Barnet
Foto: Louise Dyring Nielsen/Red Barnet

Tag en hvilken som helst dag. Din fødselsdag for eksempel. På den dag vil 24.000 mennesker dø af sult eller sygdomme forårsaget af sult. Det svarer til 8,8 millioner mennesker om året. År efter år efter år. Men verden har råd til mad til alle.

Tænk på, hvor heldig du er... Du kan læse! 860 millioner mennesker i verden kan hverken læse eller skrive. De er analfabeter. De har aldrig gået i skole. Det er en krænkelse af deres rettigheder. Og en dumhed af dimensioner. God uddannelse er det bedste våben mod fattigdom.

Verdens ledere har sat otte mål

for, hvordan verden skal se ud om ti år. De hedder 2015-målene og slår fast, at vi blandt andet skal sætte en stopper for fattigdom og sørge for, at alle børn kommer i skole.

Kamp mod fattigdom

Red Barnet gør i de kommende år en stor indsats for, at 2015-målet om skolegang til alle bliver opfyldt. Red Barnet samarbejder med alle andre Red Barnet organisationer i verden om at give de børn - der har allersværest ved at komme i skole - en ny chance i livet. Inden 2010 vil Red Barnet give skolegang til tre millioner

børn og yderligere forbedre undervisningen for fem millioner børn, som lever i lande, der har været ramt af krig.

Investeringer i børns skolegang betaler sig. Det ved vi, og det ved forældrene i verdens ulande også. Mange steder arbejder forældrene frivilligt med at bygge nye skoler. For med uddannelse bekæmper vi fattigdom, sult, hiv/aids og børnedødelighed. Og når vi bygger nye skole, opfylder vi ganske enkelt børns fundamentale ret til uddannelse.

– Det er meget, meget slemt og umenneskeligt at udsætte andre mennesker for det, jeg har været udsat for, fortæller Peter.

Tvunget til at sove i grøft

Peter var 12 år, da han blev bortført af oprørshæren, LRA, til et liv som børnesoldat. Han levede et forfærdeligt år blandt rebellerne.

Tekst: Mikkel Dalum
Foto: Anna Kari

Et regnvejr i Uganda er ikke som en stille sommerregn herhjemme. Vandet vælter på en enkelt nat ud af himlen i mængder, som svarer til en måneds regn i Danmark. Peter lærte hurtigt, hvad der skulle ske, når den tropiske regn hamrede ned om aftenen lige før sengetid. Han skulle ud og sove i grøften sammen med de andre bortførte børn. På maven. Bagbundet. Mens soldaterne sov i telte.

– Når det regnede, så var det en regel, at vi skulle bindes. De samlede os, bandt vores hænder på ryggen og bandt os sammen med et langt reb gennem vores stropper i bukserne. Derefter beordrede de os til at lægge os på en række i grøften – lige der hvor vandet strømmede forbi, fortæller Peter.

Peter var tvunget til at sove på maven, fordi han var bagbundet.

Nogle gange kunne han dog, når soldaterne var gået i seng, skyde sine arme lidt ud til siden og rulle halvt om på siden.

– Det er meget svært at sove i sådan en position. Jeg rystede hele natten – og når jeg vågnede, så rystede jeg stadigvæk. Jeg prøvede, at sidde i solen i løbet af formiddagen, hvis der var chance for det, så jeg kunne blive varm igen. Men jeg blev ofte syg efter de nætter. Jeg fik hovedpine og feber, siger Peter.

Slemt og umenneskeligt

Peter taler sagte og lægger hovedet lidt på skrå, mens han fortæller sin historie. Hans overlæbe er nærmest spændt op til næsen, og han læsper lidt, når han taler.

– Det er meget, meget slemt og umenneskeligt at udsætte andre mennesker for det, jeg har været

udsat for. Jeg ved faktisk ikke, hvorfor vi skulle sove i grøften, når det regnede. Jeg fik aldrig nogen forklaring, siger Peter.

Peter har heller ikke fået nogen forklaring på, hvad hans far døde af, mens han var bortført:

– Jeg kom tilbage og fandt ud af, at min far er død. Min familie vil ikke fortælle hvad, han døde af, men jeg tror måske, at LRA har dræbt ham. Det var ham, der betalte min skolegang, og han viste mig, hvordan jeg skulle passe et landbrug og holde et hjem. Nu er jeg helt alene, fortæller Peter.

– Hvis jeg bare kunne komme i skole igen og få mig en uddannelse, så ville jeg have en chance for at få et job. Men der er ikke penge til, at jeg kan gå i skole, siger Peter.

Lords Resistance Army (LRA) er en oprørshær, der har bortført mere end 24.000 børn i det nordlige Uganda. Børnene er blevet brugt som børnesoldater i en meningsløs krig, der har varet i mere end 20 år.

Børnene bliver tvunget ind i LRA's verden af vold, rædsel, voldtægt og tæsk. De får efter deres bortførelse status af slaver – de skal bære tunge byrder og gå lange distancer dybt ind i Sydsudan til LRA's baser. Ofte får drengene en kort militærtræning, før de bliver sendt i kamp. Pigerne bliver typisk givet til officerer som sexslaver – for det meste før de er blevet teenagere.

Red Barnet har arbejdet med børnesoldater i det nordlige Uganda siden 1995. Red Barnet har blandt andet støttet Gusco (Gulu Support the Children's Organisation),

der i byen Gulu driver et modtagelsescenter, hvor børnene får chancen for at vende tilbage til livet. Når børnene slipper fri, ejer de kun det tøj, de har på. På Gusco får børnene beskyttelse. Børnene får mad, tøj, sæbe og en madras at sove på. Men på Gusco tager man sig også af det psykiske – børnene får tildelt en socialrådgiver, som de taler med, de deltager i gruppeterapi og deler deres oplevelser. Herudover får børnene mulighed for at lære nogle færdigheder, der kan bringe dem videre i livet – de kan tage en praktisk uddannelse som f.eks. kok, skrædder eller murer.

Uganda er et af de lande, der indgår i Red Barnet alliancens store kampagne, der giver uddannelse til børn i krig, se side 5. læs mere på www.redbarnet.dk

Børns stemmer

Aldrig tid til leg

Før i tiden legede vi ikke. Vi skulle hele tiden flygte, så jeg har faktisk aldrig prøvet at lege - sådan rigtigt. Ikke før vi fik børneklubben og legepladsen. Jeg er glad for, at vi nu kan leve sammen i fred.

Figurredo Augusto, 10 år.

Endelig i skole

Min mor syntes, det var en god idé, at jeg arbejdede i stedet for at gå i skole, fordi min moster havde brug for hjælp. Derfor blev jeg sendt til Luanda for at være barnepige. I dag er jeg tilbage i skolen. Min store drøm er at blive lærer.

Albertina José, 16 år.

Børn bliver hørt

Jeg har lavet interviews om skrald, sygdomme og uddannelse. At blive journalist er min største drøm, og jeg har været med som reporter på radioprogrammet Playground.

Pindi De Assuncao, 14 år.

På flugt i bushen

Det var en rigtig skidt tid, da der var krig. Vi gemte os i bushen og kunne ikke gå i skole. Soldaterne dræbte folk, og jeg var virkelig bange. Det værste var døden. En af mine venner mistede sin bedstefar, og jeg græd meget. Nu går jeg heldigvis i skole igen.

Joachim Lombo, 13 år.

Foto: Louise Dyring Nielsen/Red Barnet

Fakta om børn i krig

Tekst: Camilla Sieljaks/Red Barnet
Foto: Louise Dyring Nielsen/Red Barnet

- Omkring 300 børn millioner børn er børnesoldater verden over. Både oprørshære og regeringshære anvender børn i deres krige. I 2002 var halvdelen af børnesoldaterne under 15 år.
- Siden 1990 er to millioner børn døde som resultat af væbnet konflikt. På samme tid er seks millioner blevet alvorligt såret eller har fået et permanent handicap. En million børn er blevet forældreløse eller lever adskilt fra deres forældre.
- 17 millioner børn er drevet på flugt af krig – enten i deres eget land eller i andre lande. Selvom der er et generelt fald i antallet af flygtninge på verdensplan, steg tallet af børn på flugt i 2004 på grund af krige i Sudan, Irak, DR Congo og andre lande i verden.
- I DR Congo alene er 400.000 børn drevet på flugt.
- I Sudan har mere end 50.000 børn mistet en eller flere forældre på grund af krig. 170.000 børn lever uden at vide, hvor deres forældre er, eller om de er i live.
- Børn på flugt har en meget lille chance for at komme i skole. I Gaza og på Vestbredden er udgangsforbud, belejringer og vold skyld i, at 1300 skoler er lukket. En million skoleelever i Elfenbenskysten har oplevet, at deres skolegang er blevet forstyrret på grund af nye konflikter.
- Risikoen for, at børn bliver misbragt og udnyttet seksuelt, er mange gange større i krig og konflikt. I Sierra Leone har 94 procent af de fordrevne familier erfaringer med seksuelt misbrug.
- I mere end 32 lande deltager børn aktivt i krigshandlinger. De fleste er mellem 14-17 år, men nogle gange er de helt ned til syv år.
- En forbedret indsats med afrustning, hjemsendelse og reintegration hjælper tidligere børnesoldater med at vende tilbage

til et almindeligt liv. Mere end 4000 børnesoldater i Burundi og Afghanistan har lagt våbnene siden 2004. Men mange børn lever stadig som børnesoldater. I nogle lande som DR Congo og Sri Lanka er børnene blevet genrekrutteret af oprørshæren.

– Jeg er glad for, at vi får en ny skole, fortæller Ana og viser sin nuværende skole frem, der er hærget af krigens rædsler. Ana kan bedst lide at synge og skrive, fortæller hun og knuger det hullede stykke stof, hun har viklet om sig.

Vi vil gå i skole NU

Små bunker af røde mursten ligger stablet midt i landsbyen Quitexe. Byens frivillige er netop ved at lægge sidste hånd på byens første skole.

Tekst og foto: Louise Dyring Nielsen/Red Barnet

Ved første øjekast ligner Quitexe en spøgelsesby. Størstedelen af husene er faldefærdige, og kun enkelte steder er der tegn på liv. Men byen er ikke forladt. Beboerne er blot ude i marken for at arbejde. Og de faldefærdige huse er helt almindelige i et land som Angola, der har været 30 år i borgerkrig. I byens midte er tre mænd i fuld gang med at bygge landsbyens første skole, der lyser op midt imellem de bombede bygninger.

– Uddannelse er vigtig, hvis vi skal genopbygge Angola. Og vi gør vores bedste for at udvikle landet, fortæller Diamantino Dé Azevedo, der er Quitexes regeringsrepræsentant.

Hans holdning er generel i Quitexe, og af samme grund bliver der slæbt, svedt og stablet mursten på byens mest centrale plads, hvor skolen skal ligge. Landsbyen får materialer og supervision af Red Barnet, men beboerne sørger for at bygge skolen. 13 mand arbejder ulønnet med byggeriet.

– Det betyder ikke noget, at vi ikke får løn. Vi gør det for børnenes skyld. Alle forældre i Angola er glade for, at deres børn kan gå i skole. Vi vil analfabetismen til livs. Kun ved at uddanne børnene kan vi gå en lysere tid i møde, siger Manuel Vicente, der er ansvarlig for skole-

byggeriet i Quitexe. Han bor selv i Quitexe og har en søn, der skal gå i den nye skole.

Quitexes første skole

Under portugisernes kolonitid havde Quitexe sin egen skole. Men den var kun for portugiserne. Da borgerkrigen begyndte, blev skolen overtaget af soldaterne. Derfor er den nye skole den første, som de angolanske børn i byen får lov til at gå i.

Indtil skolen er klar, bliver børnene undervist under træerne, i kirken eller i en gammel nedlagt virksomhed. Når den nye skole står færdig, vil der være 1. – 3. klasse

med plads til cirka 40 elever i hver. Og med undervisning både formiddag og eftermiddag er der 80 børn, der hver dag kan komme i skole. Et af de børn er Ana Caczenzi på ti år, der går i første klasse:

– Jeg er glad for, at vi får en ny skole, fortæller Ana, der står med bare fødder og et hullet stykke stof viklet om sig. Hun fortæller, at hun bedst kan lide at synge og skrive, mens hun forsigtigt viser den bygning frem, hvor hun nu går i skole.

Det er svært at forestille sig, at undervisning og sang er muligt i et rum, der i den grad er præget af krigens rædsler. Samtlige vinduer er smadret og væggene fyldt med skudhuller. Der er ingen tavle, ingen borde og ingen stole. Minderne fra krigen virker i det hele taget meget nærværende i Quitexe.

Også Ana kan berette om minderne fra krigen. Dengang kunne hun ikke gå i skole, fordi hun måtte gemme sig i bushen:

– Det var ikke nogen god tid. Soldaterne skød hele tiden, og jeg var rigtig bange, fortæller Ana, der, udover at gå i skole, hver dag må arbejde for at hjælpe sin mor.

Red Barnet støtter skolebyggeriet i Quitexe. Derudover støtter Red Barnet træning af lærerne for at øge kvaliteten i undervisningen. Angola er et af de lande, der indgår i Red Barnet alliancens store kampagne, der sætter fokus på børn i krig og konflikt. Se side 5.

Piger i krig

– de glemte børnesoldater

En ny rapport fra Red Barnet sætter fokus på pigers liv som børnesoldater. Pigerne bliver overset, når de tidligere børnesoldater hjælpes tilbage til det almindelige liv. Men ofte kan de ting, som er nyttige for lokalsamfundene.

Tekst: Camilla Sieljaks
Foto: Anna Kari

På et hvilket som helst tidspunkt er 300.000 børn i krig verden over. 120.000 - det vil sige mere end en tredjedel af børnene - er piger. Men pigerne falder ofte udenfor den gængse opfattelse af, hvad en børnesoldat er. Pigerne bærer sjældent våben, derimod har de andre funktioner: De kan være sexslaver, bærere, spioner, frisører, sygeplejersker eller have administrative job i hærene.

Pigerne, der formår at undslippe livet i krig, har et problem, når de vender tilbage til deres familier og lokalsamfund. Hjælpeorganisationerne har først og fremmest fokus på drengene. Det konkluderer en rapport, der for nylig er udgivet af Red Barnet i England.

Red Barnets programkoordinator, Lene Steffen, er enig i, at det er vigtigt i fremtiden at have mere fokus på pigernes behov:

- På trods af, at flere end en tredjedel af alle børnesoldater er piger, er det ofte kun få, der deltager i rehabiliteringen. Vi skal sørge for at udvide vores arbejde, så både piger og drenge får bedre mulighed for at blive reintegreret i deres samfund.

Landsbyen er bange for dem

Mere end en tredjedel af de børn, der er børnesoldater findes i Afrika. I Ugandas nordlige provins, Gulu, bortfører oprørshæren LRA (Lord Resistance Army) børn fra de lokale landsbyer og sender dem til militærlejre i det sydlige Sudan. Her bliver drengene trænet til at være soldater, og pigerne er typisk kokke, sexslaver og bærere.

For nogle af børnene lykkes det at undslippe oprørshæren. Red Barnet arbejder i Gulu sammen med den lokale organisation GUSCO som har et modtagelsescenter for de børn, der undslipper oprørshæren.

De drenge, der kommer på modtagelsescentret i Gulu, modtager en støtte, der er en blanding af vestlig psykologi og lokale traditioner for renselse. På den måde får de mulighed for langsomt at lægge det gamle liv som soldater bag sig. Det er en meget langvarig proces, da livet som soldat for nogle børn har fyldt det meste af deres levetid.

På centret er der også piger, men langt størstedelen af dem, vælger at vende direkte hjem til deres landsbyer, i stedet for først at modtage støtte og rehabilitering på centret.

Når pigerne vender hjem til deres familier, bliver de ofte udelukket fra deres lokalsamfund. De betragtes som voldelige, beskidte, uregerlige og ballademagere. Piger, der vender hjem som gravide eller med en baby bliver stigmatiserede og isolerede. Ifølge Lene Steffen er det svært for pigerne at passe ind i de traditionelle kønsrollemønstre – og hierarkiet i lokalsamfundene skrider.

– De store piger, der kommer hjem med børn, oplever mange problemer. Da de forsvandt fra landsbyen var de børn, og nu er de voksne, der kommer tilbage med børn. En anden ting er, at de har mistet tilliden til deres omgivelser. Forældrene kunne ikke beskytte dem, da de blev bortført. Og de tidligere børnesoldater mangler tillid til, at forældrene kan beskytte dem, hvis der sker noget alvorligt. Magtbalancen er dermed forskubbet, og det skaber kæmpe problemer for pigerne, siger Lene Steffen.

Pigerne med ressourcer

Den nye magtbalance gør det svært for pigerne i landsbyerne, men samtidig skaber det også nogle nye

Julia var 11 år, da hun blev bortført af oprørshæren LRA. Hun er en af de piger, der har været på modtagelsescentret Gusco i Gulu, støttet af Red Barnet.
– Jeg håber, at den lille startkapital og den skrædderundervisning jeg har fået på Gusco, kan hjælpe mig til at starte min egen forretning siger Julia.

muligheder for en lille gruppe af pigerne.

– De kommer tilbage til deres landsbyer med nogle nye ressourcer. De har overlevet krigen, de er blevet mødre og nogle af dem har rent faktisk fået en uddannelse. Men deres familie og naboer har meget svært ved at acceptere og anerkende, at de kan noget, siger Lene Steffen.

En lille gruppe piger løser de nye problemer ved at få et liv udenfor landsbyen:

– I de senere år har vi set, hvordan nogle piger vælger sammen at flytte fra de små byer til større byer, hvor de danner små arbejdskollektiver med andre kvinder. På den måde får de brugt de ting, de har lært, fortæller Lene Steffen.

De ved godt, hvad de vil have

De fleste piger giver dog udtryk for, at det de allerhelst vil, er at komme tilbage til deres landsby. De piger, der kommer gennem modtagelsescentret i Gulu, ønsker som regel to ting: En uddannelse og mægling mellem dem og deres lokalsamfund, så familie og naboer får en større forståelse for, hvad pigerne har været igennem.

– I virkeligheden er der en stor tradition for tilgivelse i de samfund, pigerne kommer fra. Vi skal få familierne til at forstå, hvad pigerne har været igennem og dermed ændre synet på dem, når de vender tilbage, siger Lene Steffen.

Min landsby får en skole

Joachim fra Quinguangua er et af de tusindvis af børn i Angola, som kan se frem til en ny skole, bedre skolemateriale og mere kvalificerede lærere.

Projektet får støtte af Red Barnet.

Tekst og foto: Louise Dyring Nielsen/Red Barnet

Bilerne slingrer fra side til side i jagten på et stykke jævn vej. Børn, mødre og andre må springe for livet, når bilerne drejer skarpt ud i rabatten, for at hjulene kan få bedre greb.

Det er den slags veje, de ældste børn fra Quinguangua går på for at nå frem til den nærmeste skole. Hver dag. 14 km i alt. Snart behøver de ikke at gå så langt mere. Sammen med lokale partnere støtter Red Barnet landsbyen med byggematerialer til en ny skole.

Støtten er meget værdsat. I øjeblikket er der kun en skole for børn op til fjerde klasse. Den nye skole er fra femte klasse og op.

13-årige Joachim Lombo bor i landsbyen:

- Jeg glæder mig rigtig meget til, at vi får den nye skole, så jeg ikke skal gå så langt, når jeg skal i 5. klasse. Det bedste i livet er at gå i skole.

Joachim bor sammen med sine forældre og syv søskende. Familien lever af at dyrke majs og rodfrugten maniok. Når Joachim kommer hjem fra skole, går han i marken for at hjælpe til.

Drømme og fortid

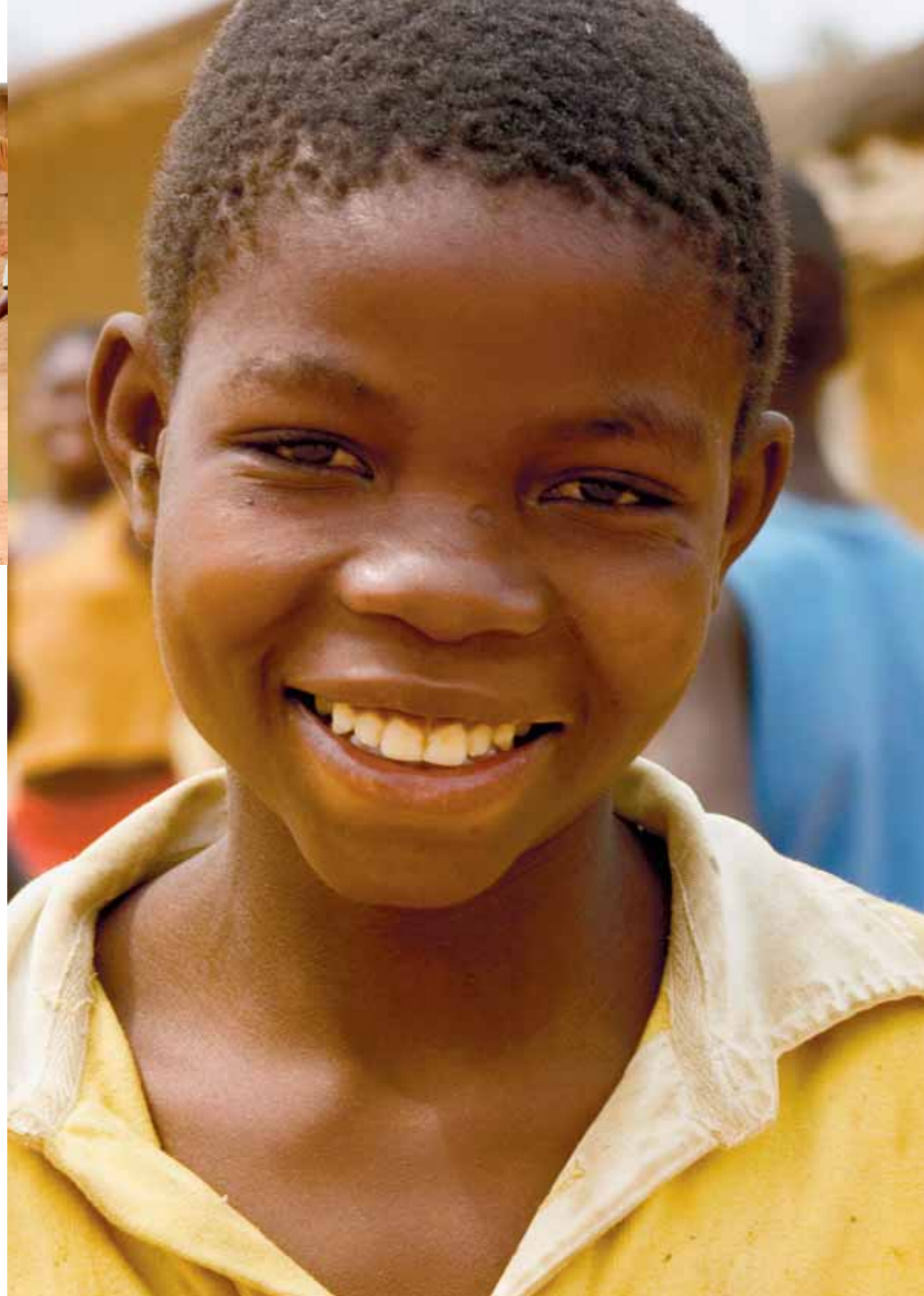
Byens børn leger mellem de mange små, ens landsbyhuse. Både store og små børn er med. Joachim fortæller,

at under krigen var han nødt til at gemme sig i bushen:

- Det var en rigtig skidt tid. Soldaterne dræbte folk, og jeg var virkelig bange. Det værste var døden. Jeg græd meget.

Tiden er anderledes nu, hvor der er fred.

- Jeg ønsker mig penge, et hus og en kone. Hvis jeg havde penge, ville jeg købe en bil og hjælpe min familie.

Krig: Forbudt for børn

300.000 af verdens børn er børnesoldater lige nu. 50 millioner børn i verden kommer ikke i skole på grund af krig. Børn står ofte uden beskyttelse, når deres land rammes af krig. De er alvorligt udsatte for fysiske, psykiske og seksuelle overgreb, ligesom de er i fare for at blive skilt fra deres familier. Det internationale samfund har lavet en række love, der skal sikre børns velfærd og rettigheder i krige. Konventionerne skal overholdes af de lande, der har tiltrådt dem – ofte sker det bare ikke.

FNs Børnekonvention

Børnekonventionen blev vedtaget i 1989. Heri blev det slået fast, at børn har rettigheder på lige fod med voksne. Børnekonventionens 54 paragraffer skal helt overordnet sikre børns ret til overlevelse, medbestemmelse og uddannelse. Bortset fra USA og Somalia er konventionen underskrevet og ratificeret af alle lande i verden. Staterne skal:

- Undgå at børn separeres fra deres forældre og familie (artikel 9, 10 og 20)
- Beskytte børn, der er på flugt (artikel 22)
- Beskytte børn mod seksuel udnyttelse og trafficking (artikel 34, 35)
- Sikre, at børn under 15 ikke deltager i kamp-handlinger samt begrænse rekrutteringen af børn mellem 15-18 år. Derudover skal alle børn, der er berørt af væbnede konflikter nyde beskyttelse og pleje (artikel 38)
- Sikre børn rehabilitering og reintegration i forbindelse med krig, konflikt, tortur eller anden udnyttelse (artikel 39)

Geneve-konventionen

Geneve-konventionen blev vedtaget i 1949. Geneve-konventionen skal i sin helhed hindre tortur og overgreb på verdens civilbefolkninger – også børn.

- Mad, tøj og medicin, der er øremærket børn skal sikres fri bevægelighed (artikel 12)
- Staten har ret til at etablere hospitaler og sikre zoner for børn (artikel 14)
- Staterne skal assistere børn, der er forældreløse eller separeret fra deres forældre (artikel 24)
- Børn skal ikke evakueres med mindre, det er nødvendigt. Hvis det er muligt, skal børn blive hos deres forældre. Barnets skolegang skal fortsætte efter barnet er evakueret (artikel 78)

Den Internationale Straffedomstol (ICC)

Den Internationale Straffedomstol blev oprettet i 1998. Domstolen sætter i særlig grad fokus på børns rettigheder i krig og konflikt. Den er oprettet i FN-regi, og 120 stater har tilsluttet sig traktatens bestemmelser. Den Internationale Straffedomstol:

- opfatter angreb på børns uddannelse og læring som en krigsforbrydelse
- giver særlig bistand til børn, der har været ofre for og vidner til krig
- stadfæster, at den vil sikre forfølgelse af forbrydelse begået mod børn

Her er der børnesoldater

Kilde: www.un.org

Hvor længe skal det blive ved?

Tekst: Birgit Lundbak/Red Barnet
Foto: Louise Dyring Nielsen/Red Barnet

Hvor længe skal børn blive ved med at lide under følgerne af krige - til trods for mange gode hensigter udtrykt i internationale erklæringer og konventioner.

Hvorfor omsætter det internationale samfund ikke hensigterne til handling? Hvad er det for problemer, der er vigtigere på den internationale dagsorden?

Red Barnet møder hver dag børn,

der lever i kriseramte lande. Vi møder dem i skoler, landsbyer, rehabiliteringscentre og i flygtningelejre. Børnene er ikke i tvivl: De ønsker at vokse op i en fredelig verden sammen med deres familier og med tid til skolegang – fri for udnyttelse og misbrug.

Red Barnet prøver at skabe forbindelse mellem to vidt forskellige verdener: Børnenes verden – og

den verden, der består af politikere og beslutningstagere i nationale regeringer og i det internationale samfund.

Red Barnet har derfor udarbejdet en række anbefalinger til det internationale samfund dvs. donorer, regeringer, EU, FN og andre relevante aktører.

Red Barnet anbefaler:

- Beskyttelse af børn skal være en del af alle humanitære indsatser.
- Skoler skal anerkendes som en vigtig beskyttelse for børnene.
- Ratificer og implementer alle de internationale konventioner og erklæringer, der beskytter børn i krige. Og hold bagefter øje med at konventionerne overholdes.
- Afsæt tilstrækkeligt med ressourcer til børns beskyttelse – ikke blot i krisens første faser – men også i et længere perspektiv for at forebygge konflikt og fremme god udvikling.
- Iværksæt systematisk indsamling af data, der giver pålidelig information om overgreb på børn i lande påvirket af krig.
- Anerkend at børn er centrale aktører, både når det gælder krig og fred.

Kernen i alle anbefalinger er: Gør børns beskyttelse til en top-prioritet.

Red Barnet giver uddannelse og beskyttelse til børn i krig

www.redbarnet.dk

Bliv **fadder** til børn ramt af krig og katastrofer

Bang! Bang! Du er død!

For børn i verdens brændpunkter er krig alt andet end leg! Børnene risikerer at miste livet eller deres forældre. Og nogle børn tvinges til at være soldater eller udnyttede seksuelt. Krig berøver børn deres fremtid. De får ingen uddannelse. Skolerne er de første som bryder sammen og de sidste, der bliver genetableret efter krig og katastrofer.

De næste fem år vil Red Barnet alliancen – Save the Children, give skole-

gang til tre millioner krigsramte børn og forbedre skolen for yderligere fem millioner børn i lande ramt af krig og katastrofer.

Du kan hjælpe

Du kan hjælpe os med at genopbygge skoler, uddanne lærere og købe skolebøger til børn i Angola ved at blive Red Barnet-fadder. Det koster 175 kroner om måneden. Så er du med til at give rigtig mange børn et håb om en bedre fremtid. Som fadder hos Red

Barnet hjælper du ikke blot et enkelt barn, men støtter en hel gruppe af børn. På den måde kan Red Barnet holde omkostningerne nede, og du og børnene får mere for pengene.

Som Red Barnet-fadder får du meget mere at vide om børnenes hverdag og skolegang, og du får mulighed for at følge Red Barnets arbejde i de krigshærgede lande.

Bliv Red Barnet-fadder - ring på telefon 35 36 55 55 eller klik ind på www.redbarnet.dk/fadder

Red Barnet er en del af Save the Children - verdens største uafhængige børneorganisation.

Red Barnet kæmper for børns rettigheder og giver akut og langsigtet hjælp til udsatte børn i Danmark og resten af verden.

Støt Red Barnets arbejde

- Ring 90 56 57 58 og støt med 100 kroner
- SMS HJÆLP til 1279 og støt med 100 kroner
- www.redbarnet.dk/bidrag
- 540 4312 (netbank01)

Red Barnet
Save the Children Denmark